

Justis- og beredskapsdepartementet

Sendt pr. e-post: postmottak@jd.dep.no

Deres ref.: 16/7361 - MER

Dato: 20. februar 2017

Vår ref.: 236079

Høring - Endringer i passloven

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 23.11.2016 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sondrer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for IKT og personvern. Lovutvalget består av Thomas Olsen (leder), Fred Richard Elsheim, Kirill Miazine, Jarle Roar Sænbø og Malin Tønseth.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. Advokatforeningens kommentarer

Behandling av opplysninger – personvern og informasjonssikkerhet

Generelt

ID-kortloven danner modellen for departementets forslag til nye paragrafer i passloven om rett til direkte søk i passregisteret, utlevering av opplysninger til andre innenfor lovens formål og utlevering av opplysninger til andre formål. Det foreslås videre en ny forskriftshjemmel i § 8, slik at nærmere regler om hvilke opplysninger som kan registreres, hvem som er behandlingsansvarlig og om innsyn, retting, sperring og sletting av opplysninger i passregisteret kan samles og utdypes i forskrift.

Advokatforeningen har avgitt høringsuttalelse vedrørende innføring av nasjonalt ID-kort, ref. uttalelsen av 4.6.2007, vi viser til kommentarene der.

Registrering av signatur og ansiktsfoto i passregisteret

Departementet skriver at det materielle innholdet i § 8 er uendret. Etter Advokatforeningens syn er dette misvisende. Det foreslås en endring i § 8 som gir adgang til å registrere signatur ansiktsfoto i passregisteret. Per i dag lagres biometrisk informasjon (foto og fingeravtrykk) i passet, ikke i passregisteret.

Advokatforeningen er kritisk til slik registrering. Formålet med å ha biometriske opplysninger lagret i passet er verifikasjon ved grensepasseringen. Departementet har ikke beskrevet eller begrunnet hvorfor det skulle være nødvendig å lagre ansiktsfoto i et sentralt register. Et slik register vil i praksis bli en nasjonal ansiktsdatabase, og konsekvenser av etableringen av en slik database er ikke vurdert.

Kobling mot ID-kortregisteret og automatiserte biometrisøk

Når ID-kortloven legger opp til at ID-kortregisteret kan kobles til passregisteret, må det samme selvsagt gjelde tilsvarende motsatt vei og det er fornuftig å legge inn en uttrykkelig adgang for slik kobling i passloven.

Når det gjelder automatiserte biometrisøk, legger Advokatforeningen til grunn at biometriopplysninger, som brukes som grunnlag for slike søk, blir slettet når det ikke lenger er saklig og reelt behov for å beholde opplysningene. Advokatforeningen ønsker også å minne om at biometrisøk har en viss feilmargin og treff ved slik søk ikke nødvendigvis innebærer at den aktuelle søkeren forsøker å hvitvaske en fiktiv/dobbel identitet.

Utlevering av opplysninger fra passregisteret til andre myndigheter mv.

Advokatforeningen ser at det kan være et begrunnet behov for å gi andre myndigheter mulighet til å gjøre søk i passregisteret. Advokatforeningen mener at bruken av ordet «utlevering» er ikke spesielt hensiktsmessig, når det er snakk om tilgang til å gjøre søk med «treff» eller «ikke treff» som resultat. Bruken av ordet «*utlevering*» vil normalt forstås slik at opplysninger fra registeret vil kunne utleveres. Det bør ikke være adgang til dette, ref. også våre kommentarer nedenfor. Det bør heller ikke føres en sentral logg som registrerer når og hvor personer, i hvis navn passer er utstedt, gjennomfører verifikasjon av

sine pass. Slik loggføring vil i tilfelle innebære en ny form for overvåkning og vil utgjøre et inngripende tiltak.

Når det gjelder andre former for utlevering, er Advokatforeningen mer skeptisk. Forslag til ny § 10 annet ledd innebærer en åpning for at opplysninger fra passregisteret kan utleveres til ubegrenset krets av offentlige og private så lenge formålet er å «hindre at virksomhet blir utøvd på en uforvarlig måte». Formålet med passregisteret er forvaltningen av passene, ikke å legge til rette for at en privat eller offentlig virksomhet blir utøvd på en forsvarlig måte. Advokatforeningen er derfor skeptisk til § 10 annet ledd og ber om at den fjernes.

Departementet ønsker verifikasjonstjenesten tilgjengelig på Internett. Advokatforeningen er kritisk til dette. Tilgjengeliggjøring av tjenesten på Internett vil øke registerets sårbarhet og åpne opp for misbruk av tjenestens funksjonalitet.

Jens Johan Hjort
leder

Vennlig hilsen

Merete Smith
generalsekretær

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no